

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 16 sołectw, w których zamieszkuje 3 755 osób. Wójtem Gminy jest Pan Andrzej Jabłoński.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie został powołany Uchwałą Nr X/38/90 Gminnej Rady Narodowej w Bałtowie z dnia 4 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie”.

Ośrodek posiada własny REGON 291030627 i NIP 661-19-77-276.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Aneta Czerwonka.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka przyjęty Uchwałą Nr XLII/286/2014 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 30.04.2014 r.;

Regulamin organizacyjny ustanowiony przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Zarządzeniem Nr 3/2014 z dnia 15.09.2014 r., a zatwierdzony przez Wójta Gminy Bałtów Zarządzeniem Nr 165/2014 z dnia 15.09.2014 r.;

Uchwałą Nr XL/263/2014 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 31 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek dla dzieci i uczniów” na lata 2014 – 2020;

Uchwałą Nr XL/264/2014 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XL/264/2014 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XXIX/185/2012 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Pełnomocnictwo Wójta Gminy Bałtów z dnia 09.07.2009 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania i podpisywania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Zarządzenie Nr 96/2014 Wójta Gminy Bałtów z dnia 03 czerwca 2014 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 882/2014 z dnia 19 września 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Nowak – koordynator kontroli – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 881/2014 z dnia 19 września 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Urzędu Gminy w Bałtowie* pod poz. 41.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 22 - 24 września 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r., poz. 135 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie mieści się w budynku Urzędu Gminy w Bałtowie, tel. (41) 264-11-15.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia usytuowane na parterze, w których pracuje pięciu pracowników. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Banku Spółdzielczego w Ostrowcu Św. Punkcie Obsługi Kasowej w Bałtowie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bałtowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnione były 4 osoby, tj.: kierownik i 3 pracowników socjalnych (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej i pracowników socjalnych).

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli stwierdzono, iż Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni posiadają wymagane na danym stanowisku kwalifikacje i staż pracy. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Kierownik ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

W kontrolowanej jednostce pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, które zgodnie z rozporządzeniem wymagane są przy przeprowadzaniu wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $3\ 755/3 = 1\ 252$ osoby

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 252 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w 2014 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 38 osób, z czego 25 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy stałej wyniósł 111 837,12 zł. Za 33 osoby Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS Nr-8122/Rs/21/2012, zmiana wysokości świadczenia GOPS Nr-8122/Rs/38/2012, zmiana sposobu realizacji świadczenia GOPS Nr-8122/18/2013; GOPS Nr-8122/Rs/10/2013; GOPS Nr-8122/Rs/14/2012 i zmiana wysokości świadczenia GOPS Nr-8122/Rs/35/2012; GOPS Nr-8122/Rs/12/2014; GOPS Nr-8122/Rs/35/2013; GOPS Nr-8122/Rs/20/2014; GOPS Nr-8122/Rs/40/2013; GOPS Nr-8122/Rs/04/2013; GOPS Nr-8122/Rs/8/2013; GOPS Nr-8122/Rs/16/2013; GOPS Nr-8122/Rs/24/2013.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 r. wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, a przed ich wydaniem zostały przeprowadzone aktualizacje wywiadu środowiskowego i zebrano wszystkie niezbędne dokumenty konieczne przy podjęciu decyzji.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy

społecznej. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji znajdują się także przepisy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, na podstawie której za osoby otrzymujące zasiłek stały Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, Ośrodek w podstawie przywołuje art. 130 § 4 k.p.a. Zdaniem kontrolujących decyzjom powinien być nadawany rygor natychmiastowej wykonalności w oparciu o art. 108 k.p.a.

W uzasadnieniu decyzji dokładnie opisano sytuację faktyczną klienta i stan prawny mający wpływ na przyznanie pomocy.

W pouczeniu informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Decyzje o przyznaniu pomocy były przesyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub klienci odbierali osobiście.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, iż w roku 2014 do dnia kontroli pomoc okresową przyznano dla 12 osób na kwotę 5 664,83 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS Nr-8123/Ro/02/2014; GOPS Nr-8123/Ro/13/2014; GOPS Nr-8123/Ro/19/2014;
GOPS Nr-8123/Ro/17/2014; GOPS Nr-8123/Ro/16/2014; GOPS Nr-8123/Ro/01/2014;
GOPS Nr-8123/Ro/3/2014; GOPS Nr-8123/Ro/06/2014; GOPS Nr-8123/Ro/18/2014;
GOPS Nr-8123/Ro/11/2014; GOPS Nr-8123/Ro/14/2014; GOPS Nr-8123/Ro/08/2014.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, informacje o wysokości świadczeń rodzinnych.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, Ośrodek w podstawie przywołuje art. 130 § 4 k.p.a. Zdaniem kontrolujących decyzjom powinien być nadawany rygor natychmiastowej wykonalności w oparciu o art. 108 k.p.a.

Zasiłki okresowe w większości skontrolowanych przypadków przyznawane były na 1 miesiąc. Z części sprawdzonych decyzji wynika, że zasiłek okresowy był dzielony i wypłacany przez dwa lub trzy miesiące, mimo, iż pomoc przyznana była tylko na jeden miesiąc. Jest to niezgodne z obowiązującymi przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzone wywiady środowiskowe.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast stwierdzono uchybienia w trybie przyznawania zasiłków okresowych – w kilku przypadkach stwierdzono, że zasiłek był dzielony i wypłacany przez dwa lub trzy miesiące, mimo, iż pomoc przyznana była tylko na jeden miesiąc.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż całkowity koszt Programu do dnia kontroli wyniósł 44 307 zł, w tym dotacja 29 756 zł. Pomoc w formie posiłków otrzymało ogółem 126 dzieci i młodzieży, w formie zasiłku celowego 131 osób z 70 rodzin, w tym 15 osób z 10 rodzin otrzymało pomoc rzeczową.

W badanym okresie dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Bałtów:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Cena za posiłek
1.	Gimnazjum w Bałtowie	bułka/ kanapka	38	48	2,68 zł
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Bałtowie	bułka/ kanapka	20	22	2,68 zł
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa Filia w Wólce Bałtowskiej	bułka/ kanapka	24	25	2,68 zł
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Okole	bułka/ kanapka	9	13	2,68 zł
Razem				108	

Dodatkowo do dnia kontroli Ośrodek opłacał wyżywienie 18 dzieci i młodzieży w 11 placówkach poza terenem Gminy. Koszt posiłku wynosił od 2,80 zł do 7,50 zł.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie zasiłków celowych** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOP Nr-8121/Rcd/65/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/128/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/29/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/36/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/60/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/74/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/105/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/23/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/98/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/30/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/112/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/44/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/120/2014; GOPS Nr-8121/Rcd/45/2014

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS Nr-8121/Rd/2/2014; GOPS Nr-8121/Rd/77/2014; GOPS Nr-8121/Rd/10/2014; GOPS Nr-8121/Rd/61/2014; GOPS Nr-8121/Rd/38/2014; GOPS Nr-8121/Rd/94/2014; GOPS Nr 8121/Rd/92/2014; GOPS Nr-8121/Rd/97/2014; GOPS Nr-8121/Rd/91/2014; GOPS Nr-8121/Rd/14/2014; GOPS Nr-8121/Rd/96/2014; GOPS Nr-8121/Rd/3/2014; GOPS Nr-8121/Rd/4/2014.

Na terenie gminy Bałtów w ani jednej szkole nie ma gorącego posiłku. Dzieci i młodzież otrzymują kanapki lub bułki (Wyjaśnienie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w tej sprawie stanowi załącznik Nr 3). Jest to niezgodne z ideą Programu.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego. W części decyzji brak uchwały rady gminy mówiącej o podwyższeniu progu dochodowego do 150 %.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Bałtowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości

nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2014, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 2) udzieliła 63 osobom zasiłków celowych i dla 16 osób specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu odzieży, energii elektrycznej, gazu, opału. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na zakup leków, leczenie czy rehabilitację, które były potwierdzane imiennymi fakturami oraz na częściowe pokrycie kosztów remontu.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

GOPS Nr-8121/Rc/45/2014; GOPS Nr-8121/Rc/65/2014; GOPS Nr-8121/Rc/63/2014; GOPS Nr-8121/Rc/95/2014; GOPS Nr-8121/Rc/71/2014; GOPS Nr-8121/Rc/42/2014; GOPS Nr-8121/Rc/39/2014; GOPS Nr-8121/Rc/49/2014; GOPS Nr-8121/Rc/15/2014; GOPS Nr-8121/Rc/89/2014; GOPS Nr-8121/Rc/73/2014; GOPS Nr-8121/Rc/50/2014.

Zasiłki celowe specjalne:

GOPS Nr-8121/Rcs/15/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/01/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/04/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/17/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/07/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/20/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/09/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/02/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/24/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/08/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/18/2014; GOPS Nr-8121/Rcs/12/2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. W podstawie prawnej decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz w części decyzji brak było w sentencji powodu ich przyznania. Dopiero z uzasadnienia wynikało dlaczego udzielono wsparcia.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze określa Uchwała Nr XXIX/185/2012 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 21.12.2012 r., w której określono szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Koszt 1 godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, przyznanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie zatwierdzony został Zarządzeniem Nr 19/2013 Wójta Gminy Bałtów z dnia 15.02.2013 r. Koszt 1 godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w roku 2013 oraz roku bieżącym ustalono na kwotę 9,09 zł.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. W decyzji administracyjnej określony został okres i miejsce świadczenia usług, wysokość odpłatności oraz termin i miejsce dokonywania opłaty za świadczone usługi. W roku 2014 do dnia kontroli usługami objęto 9 osób.

Usługi realizuje siedem opiekunek domowych zatrudnionych w ramach prac społecznie - użytecznych oraz stażu. Osoby świadczące usługi opiekuńcze mają wykształcenie średnie i podstawowe, w większości mają ukończony kurs opiekuna osób zależnych. Ponadto posiadają wieloletnie doświadczenie w sprawowaniu opieki nad osobami zależnymi w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Sprawdzono następujące akta spraw:

GOPS Nr-8142/Ruo/02/2014; GOPS Nr-8142/Ruo/08/2014; GOPS Nr-8142/Ruo/10/2014; GOPS Nr-8142/Ruo/6/2014; GOPS Nr-8142/Ruo/3/2014; GOPS Nr-8142/13/Ruo/2014; GOPS Nr-8142/Ruo/11/2014; GOPS Nr-8142/Ruo/9/2014; GOPS Nr-8142/Ruo/12/2014.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie, zaświadczenia o pobieraniu zasiłku pielęgnacyjnego, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, uchwałę Rady Gminy w Bałtowie. W podstawie prawnej brak upoważnienia Wójta dla Kierownika OPS do podpisywania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej.. W roku 2014 r. do dnia kontroli Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej 1 osobę i aktualnie opłaca za pobyt 7 swoich mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej, a koszt udzielonej pomocy wyniósł 92 000,53 zł.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana jest w formie działań aktywizacyjnych klientów Ośrodka, wsparcia w ubieganiu się o ustalenie uprawnień i nabyciu prawa do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2014 r. do dnia kontroli pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 46 rodzinami.

Praca socjalna jest realizowana przede wszystkim w postaci:

- porad indywidualnych w sprawie rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych,
- wystąpienia o pomoc rzeczową do organizacji pozarządowych,
- reprezentowania interesu podopiecznego w różnych instytucjach,
- współpracy ze służbami medycznymi,
- kontaktów z lekarzem,
- poszukiwania mieszkania do wynajęcia,
- dostarczania lekarstw,
- współpracy i kontaktów ze szkołą,
- utrzymywania kontaktów z kuratorem,
- pomoc w ustalaniu stopnia niepełnosprawności.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni w roku 2014 ogółem zawarli 31 kontraktów, w tym 30 w ramach projektu systemowego finansowanego ze środków PO KL.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadanie to zostało zlecone do realizacji Ośrodkowi Zarządzeniem Nr 96/2014 Wójta Gminy Bałtów z dnia 3 czerwca 2014 r. Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie Wójta Gminy do prowadzenia zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2014 r. zatrudniony jest na umowę zlecenie w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2014 r.” asystent rodziny, który pracuje z 9 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów

pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 1 252 mieszkańców.

○ Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, ale przed ich wydaniem zostały przeprowadzone aktualizacje wywiadów środowiskowych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Jedną z danych, która uległa zmianie było kryterium dochodowe.

○ W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych (z wyjątkiem decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe). Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej (z wyjątkiem decyzji przyznających usługi opiekuńcze).

Zdaniem Zespołu kontrolującego, decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, powinien być nadawany rygor natychmiastowej wykonalności.

Nieprawidłowe jest dzielenie i wypłacanie w kilku miesiącach, przyznanego na jeden miesiąc, zasiłku okresowego.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

Dzieci objęte programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” otrzymują kanapki lub bułki zamiast gorącego posiłku, co jest niezgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że OPS nie wykorzystuje kontraktu socjalnego, poza projektem systemowym PO KL, jako instrumentu pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który wspomaga rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

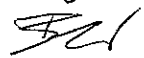
Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

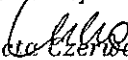
1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”
3. Wyjaśnienie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie w sprawie dożywiania dzieci w szkołach.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracoń
2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Z up. WÓJTA
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Bałtowie

mgr Aneta Czerwonka

Kielce, dnia 7 października 2014 r.

Data i podpis

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
mgr Renata Segiecińska
Z-CIA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
w Bałtowie

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wieków Kielc 3